

Vojna med Finsko in Sovjetsko Rusijo končana!

Moskva naznanila podpis mirovne pogodbe in ustavitev sovražnosti. Rusija dobila vso karelijsko zemeljsko ožino z Mannerheimovo trdnjavo črto vred, strateško mesto Viipuri, otoke v Finskem zalivu, obrežja Ladoškega jezera in teritorialne koncesije na severnem finskem ozemlju. Finska mora ratificirati pogodbo v prihodnjih treh dneh. Veliko razočaranje v Londonu in Parizu

HELSINKI, FINSKA, 13. marca. — Finska vlada je danes zjutraj uradno naznanila podpis mirovne pogodbe s Sovjetsko Rusijo. Pogodba je bila objavljena danes ob enajsti uri dopoldne s treh zjutraj po čikaškem času.

Moskva, 13. marca. — Sovjetska Rusija je danes uradno naznanila podpis pogodbe s Finsko, ki je končala nenapovedano vojno, ki se je pričela z invazijo sovjetskega vojske pred 105 dnevi. Finci morajo ratificirati pogodbo v prihodnjih treh dneh, da sovražnosti so bile ustavljene danes popoldne.

Na podlagi pogodbe dobi Rusija vse utrjene finske pozicije v Baltičnem in Arktičnem morju, vse karelijsko zemeljsko ožino, ki se je vršila v zadnjih dneh vroče bitke, v katerih je bilo na tisoče Rusov in Fincev, Mannerheimovo trdnjavo črto vred, strateško mesto Viipuri, otoke v Viipurskem in Finskem zalivu, vsa obrežja Ladoškega jezera, ki je največje v Evropi, in tri mesta ob tem jezero.

Na skrajnem severu dobi Rusija velik kos finskega ozemlja, ki vključuje mesto Kuolajarvi. Finska mora odstopiti Rusiji tuje polotoke Sredni in Rydvi. Dalje je morala Finska rejeti zahtevo, da ne bo držala bojnih ladij in podmornic v svojih severnih vodah in dovoliti Rusiji gradnjo železnice od tega morja v severni Rusiji ob obrežju Botniškega zaliva. To, ki ga bo pošiljala Rusija po petčamskega koridorja v evropsko, mora biti prosto carin.

Severni Baltik je s tem prišel pod popolno sovjetsko kontrollo. Finska se je obvezala, da ne dala v najem Moskvi otokango, finski "Gibraltar" ob obrežju Finskega jezera, za dobo tridesetih let, za kar bo Finska dobila letno osem milijonov finskih mark (okrog 20.000). Ruski topovi bodo lahko ščitili ves Finski zaliv in vse Botniškega zaliva, kar pomeni, da je Rusija v nekaj mesecih dobila nazaj vse pozicije na Baltiku, katere je držala med svetovno vojno. Ratifikacija pogodbe bo izvršena v Moskvi, toda finske in ruske vojske bodo takoj umakniti na nove pozicije, ki jih določa pogodba.

V Moskvi pravijo, da bo pogodba vzpostavila trdne in prijetne odnose med Rusijo in Finsko. Leningrad, ki leži na karelijske ožine, in Murmansk, sovjetska luka ob Arktiki, ter železnica, ki spaja mesto, bodo zaščiteni. Karelijska ožina je bila pozlačena najbolj arditih bitk med Rusi in Fini. Stalin je vrgele vojsko armado na to fronto, ki je v več tedenskih napadih s tanki, ali in topniškimi bombardiranjem predra Mannerheimovo linijo, obkrožila Viipuri, strateško mesto, katerega pa ni zasedel.

Rusija je s pogodbo dobila mnogo več nego je prvotno zahtevala od Finske. Ko so se vrnila pogajanja med njo in Finsko v zadnjem oktobru, je vprašala Finsko, naj ji odstopi pas karelijske ožine severno od Leningrada, zahtevala ureditev na ožini in demilitarizacijo Viipurja in obrežja Ladoškega jezera ter mest na tem obrežju.

Hoan prodr pri primarnih volitvah
Milwaukee, Wis., 13. marca. — Na podlagi prvih poročil o izidu primarnih volitev si bosta stala nasproti pri mestnih volitvah kot kandidata za župana Daniel W. Hoan, sedanj župan in socialist, ter Carl F. Zeidler, bivši pomožni mestni odvetnik. Hoan, ki je župan že od leta 1916, je dobil 37,596 glasov, Zeidler pa 25,532 glasov. Stevilke oddanih glasov se niso popolne. Šest drugih kandidatov za župana je bilo poraženih in njih imena ne bodo prišla na glasovnico.

Topniški dvoboj na zapadni fronti
Pariz, 13. marca. — Vojno poročilo francoskega poveljstva naznanja topniški dvoboj v več krajih zapadne fronte. V sektorju pri reki Mozeli so se vršili spopadi med stražami.

Japonska kritika ameriške politike

Amerika ovira vzpostavitev 'novega reda'
Tokio, 13. marca. — Jakičiro Sunia, predstavnik japonskega zunanjega urada, je očiglasno ameriško politiko na Daljnem vzhodu, "ker ne more koristiti ne Ameriki in ne Japonu." Dejal je, da Japonska skuša poravnati probleme med državama, ki jih je potisnila na površje vojna na Kitajskem. Svoje agente je že poslala na Kitajsko, da se tam pogajajo z ameriškiimi reprezentanti o likvidaciji sporov, ki so posledica incidentov, radi katerih je washingtonska vlada protestirala v Tokiju.

Kooperacija Amerike z drugimi državami, ki se vmešavajo v japonske napore, katerih cilj je vzpostavitev "novega reda" na Daljnem vzhodu, je bila očiglasna. Suma je imel v mislih posojilo \$20,000,000, katero je Amerika dala Kitajski. On je rekel, da japonski vojski poveljniki na Kitajskem skrbijo, da se ne dela škoda ameriškim interesom. "Japonska," je dejal Suma, "je prepričana, da ameriško mnenje glede poravnave sporov bazira na dveh fazah. Prva je, ali bodo ameriški interesi prizadeti na Kitajskem, druga pa se tiče vprašanja kršenja sklenjenih pogodb med Japonu in Ameriko."

Suma je izrazil upanje, da bo Amerika storila prvi korak glede sklenitve nove trgovinske pogodbe z Japonu, ki naj bi nadomestila ono, katere veljavnost je potekla v januarju.

Angleži napadli nemško podmornico

Pet nadaljnjih parnikov potopljenih
London, 13. marca. — Letalski minister je naznanil, da je angleški bombnik napadel nemško podmornico v bližini Heligolanda in jo potopil. Zadnji teden je bila tam tudi potopljena nemška podmornica.

Admiralitet je večerj priznal, da je bilo pet parnikov potopljenih v zadnjih dneh. Anglija je izgubila tri, Norveška enega in Grčija enega. Grški parnik je bil potopljen, ko je zadel ob mino v bližini angleškega obrežja.

Apel za sklenitev miru z Japonu
Sanghaj, 13. marca. — Na predvečer seje "ortodoksnega" sveta kuomintang, kitajske politične stranke, je Wang Cingvej ponovno apeliral na Kitajce, naj sprejmejo japonski mirovni program, "ki bi koristil Kitajski." Cingvej, bivši kitajski premier, se je pridružil Japoncem po sporu z generalom Kaišekom, vrhovnim poveljnikom kitajske oborožene sile. Njega so Japonci izbrali za predsednika nove centralne kitajske vlade, ki jo kmalu ustanovljena v Nankingu.

Ojačanje ameriške bojne mornarice
Washington, D. C., 13. marca. — Zakonski načrt, ki določa dodatno vsoto \$654,000,000 za gradnjo novih bojnih ladij in letal, je bil sprejet v nižji zbornici s 303 proti 37 glasovom. Program določa gradnjo 43 novih bojnih ladij in tisoč letal.

Angleški socialisti se pripravljajo na boj
London, 13. marca. — Delitev mesa in drugih živil v odmerkih je našel na opozicijo pri angleških socialistih. Člani skrajne levičarske grupe očita vladi, da je z odredbo o delitvi živil udarila le revne delavce družine. Oni, ki imajo denar, dobe mesa kolikor hočejo v restavracijah in hotelih, ne pa revne družine. Socialisti so zapretili, da bodo boj proti vladni odredbi zanesli v parlament.

Domache vesti

Nov grob v Rock Springsu
Rock Springs, Wyo.—Dne 10. marca je tu umrl za vodenico Peter Redjak, star 66 let in rojen v Pamečah pri Slovenjem gradu na Štajerskem. Bil je član društva 10 SNPJ, in sicer zadnji še živeči član, ki je pomagal ustanoviti to društvo pred več ko 35 leti.

Vesti iz Clevelanda
Cleveland. — Velika porota je te obtožila mladega rojaka Antona Kučiča uboja druge vrste. Kučič je pred dnevi zavolil svoj avto v grupo študentov in dva je ubil, druge pa ranil. Zagovarjal se bo pred sodnikom Merrickom.

Iz Minnesote
Virginia, Minn. — Dne 10. t. m. je pri svoji sestri v Mountainu Ironu umrla Mary Kozar, stara 77 let. V Minnesoti je živel 57 let in okrog 40 let je bila v Aurori. Zapušča sestro.

Unija CIO zmagala pri volitvah

Nadaljnje zmage napovedane
Washington, D. C. — Kampanja, da unije Kongresa industrijskih organizacij zmagajo pri volitvah glede reprezentacije pri kolektivnih pogajanjih, ki se bodo vršile po dnadrozostvom federalnega delavskega odbora, je v razmahu. Prva velika zmaga je bila izvojevana, ko so delavci v ladjedelnicah Federal Shipbuilding & Drydock Co. v Kearneyju, N. J., odglasovali v ogromno večino, da jih unije Marine & Shipbuilding Workers reprezentira pri kolektivnih pogajanjih. Unija CIO je dobila 1683 glasov, neodvisna unija (kompanijska) pa 693 glasov. Uradniki so pozdravili zmago in napovedali, da bo unija priznana kot predstavnica vseh delavcev, ko se bo pričela pogajati z družo glede sklenitve pogodbe.

Kampanje so v teku v zvezi z drugimi volitvami, katere je odredil federalni delavski odbor. 125,000 delavcev v tovarnah korporacije General Motors bo volilo o reprezentaciji. Volitve se bodo vršile najbrže v aprilu, toda določitev datuma zavisi od pokrajinskega urada delavskega odbora v Detroitu. Voditelji unije združenih avtanih delavcev so se vrgli v kampanjo, da njih organizacija dobi ogromno večino glasov pri volitvah. John L. Lewis, predsednik CIO, Philip Murray in Sidney Hillman, podpredsednika CIO, so bili povabjeni, naj nastopijo na shodih, katere je sklicala unija v Detroitu v zvezi s kampanjo.

Organizatorični odbor električnih delavcev je izdelal načrte glede volitev v podjetjih sistema Consumers Powers Co. Federalno vrhovno sodišče je nepravno podprlo odlok delavskega odbora, da delavci v teh podjetjih pri volitvah odločijo, ali naj jih unija CIO reprezentira pri kolektivnih pogajanjih.

V New Yorku bo moralo 32,000 delavcev izbrati med unijo CIO in unijo ADF, katere naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih. V novangleških državah je aktivna v kampanji unija združenih kavčukarskih delavcev, da zmaga pri volitvah, ki se bodo vršile v tovarnah U. S. Rubber Co. in Hood Rubber Co.

Rdeči križ poslal živila Poljakom
Washington, D. C., 13. marca. — Uprava Ameriškega rdečega križa je naznanila, da je poslala živila in druge potrebščine na Poljsko, kjer bodo razdeljena med reveže. Vrednost blaga znaša \$100,000.

RUSKO-FINSKA POGODBA UDAREC ZAVEZNIKOM

Finska nadaljnja žrtev brutalne agresije
STALINOVA POMOC NEMCIJI
London, 13. marca. — Angleški in francoski krogi so priznali, da je sklenitev mirovne pogodbe med Finsko in Rusijo težak udarec zaveznikom. Ta je uničila načrte glede zavezniške kampanje proti Nemčiji preko skandinavskih držav.

Zunanji urad in drugi uradni angleški krogi so očitno razočarani nad razvojem situacije. Predno je prišla v London vest o kapitulaciji Finske pred Rusijo, so gojili še upanje, da se ne bo podala. Člani Chamberlainove vlade se posvetujejo, prav tako generali in admirali. Slednji vedo, da ima Nemčija 300 vojaških divizij na zapadni fronti, ki bodo lahko dobivale pšenico, gasolin in druge potrebščine iz Rusije zdaj, ko je bila vojna na Finskem končana. Premier Chamberlain je v ponedeljek v parlamentu izjavil, da sta bili Anglija in Francija pripravljene poslati Finski 50,000 vojakov, toda od slednje nista dobili nobenega apela za pomoč.

Stališče Velike Britanije reflektira poročilo uradne časopisne agencije, ki so ga objavili skoraj vsi angleški listi. "Finska je postala nadaljnja žrtve brutalne agresije s strani močnega države, ki je napadla majhen, toda junaki narod," se glasi poročilo. "Sovjetski vpliv na Baltiku se je povečal in gola agresija, proti kateri se zavezniški bore, je izvojevala vsaj začasno zmago."

Dve teoriji sta prišli na površje kot posledica ustavitve sovražnosti med Rusijo in Finsko. Ena je, da bo Rusija zdaj v večjem obsegu podpirala Nemčijo v vojni proti Angliji in Franciji, druga pa je, da bo Nemčija s Stalinovo pomočjo lahko pričela veliko ofenzivo na zapadni fronti. Da se je Anglija pripravila na to, kaže deklaracija vojne generala Stanleja glede povečanja angleške oborožene sile na zapadni fronti. On je izjavil, da je bila ta sila podvojena v zadnjih tednih, kar pomeni, da se tam nahaja angleška armada najmanj 316,000 mož.

Pohabljenec ustrelil dve osebi in sebe
Chicago, 13. marca. — Sedemnajstletni pohabljenec Howard Larimer je ustrelil staro mater in starega očeta 16-letne deklice, ko sta ga zasledila, ko je skušal posiliti deklico, nato pa si je pognal kroglo v glavo. Žrtvi sta bili Hugh Welch in njegova žena Mary, napadena deklica pa Bernadette Welch. Larimer je podlegel rani od krogle v bolnišnici St. George.

Tornado ubil trinajst oseb v Louisiani
Shreveport, La., 13. marca. — Trinajst oseb je bilo ubitih in najmanj 37 ranjenih v tornadu, ki je večerj divjal v tem mestu in okolici. Porušil je veliko številno hiš in na stotine ljudi je brez strehe. Povzročeno škodo cenijo na milijon dolarjev.

Topovi odpodili nemško letalo
Pariz, 13. marca. — Strelci iz protiletalskih topov so odpodili nemško bojno letalo, ki se je večerj pojavilo nad Parizom. Prejšnji večer je več nemških letal invadiralo pariško ozračje, toda vrgla niso nobene bombe.

